

Berkheide
Geraldine van Heemstra, olieverf op doek, 2011. Foto: Gerard Brouwer

Schilderen aan zee

Nieuw atelier in Katwijk Duin inspiratiebron voor landschapsschilders

Voor de laag gelegen dorpskom van Katwijk aan Zee ligt sinds anderhalf jaar een 120 meter breed kunstmatig duin dat een nationale architectuurprijs heeft gekregen. Dit kunstmatig duin wordt verrijkt met het DunaAtelier, een houten bouwsel dat qua uiterlijk bijna gelijk is aan een kunstenaarsgebouw dat een eeuw geleden aan de Katwijkse Boulevard stond.

Tekst: Annemarie Kingmans
en Willem Nijeboer

De bewuste architectuurprijs, de “Falco Award Beste Openbare Ruimte 2015”, is uitgereikt vanwege de combinatie van functies die in het kunstmatig duin zijn gerealiseerd. De belangrijkste functie is een betere bescherming tegen overstroming bij extreme storm. Daarnaast was uitbreiding van de parkeergelegenheid gewenst en tenslotte moest het duin een toegankelijk terrein worden dat Katwijkers en toeristen in staat stelt langs het strand te lopen. Die functies hebben de ontwerpers onder het duin verstopt. Onder het zand liggen een dijk en een nauwelijks zichtbare parkeergarage voor 663 auto's. Vrijwel alle bewoners van de Boulevard behouden hun uitzicht op zee.

Kunstenaarskolonie

Rond het begin van de twintigste eeuw was Katwijk een kunstenaarskolonie. Bekende schilders als Jan Toorop, Willy Sluiter, B.J. Blommers en Hans von Bartels woonden en werkten er. Ze vonden inspiratie in de bomschuilen op het strand, de vissers met hun getaande gezichten en natuurlijk de duinen. In 1995 is een poging gedaan de kunstenaarskolonie nieuw elan te geven. Tien jaar later lukte dat de stichting Kunstvereniging Katwijk pas echt en sindsdien komen jaarlijks gedurende een week zo'n vijftien gerenommeerde *en plein air* schilders naar Katwijk om in de buitenlucht het strand, het dorp en de duinen in hun kunstwerken vast te leggen.

Inspirerend

De afgelopen jaren was één van de deelnemers de van oorsprong Haagse Geraldine van Heemstra, die in Katwijk vele duin- en zeelandschappen heeft geschilderd. “Duinen zijn zo inspirerend”, zegt ze. “Ze geven me een gevoel van eeuwigheid, van geschiedenis. Er zit energie in. Duinen lijken op het eerste gezicht vooral veel zand in één kleur, maar dat is niet zo. Duinzand heeft tal van verschillende kleuren. Er zijn schaduwen en er is groei. En het verandert steeds. Duinen hebben spannende vormen die elkaar complementeren. Duinen zijn voor mij ook rustpunten. Als kind kwam ik er al, met mijn schetsboek. Lekker dik ingepakt tegen de kou en dan bij terugkomst thuis warme chocolademelk!”

Joanna Quispel koos destijds duinen als haar allereerste onderwerp. “Duinen zijn mijn oeronderwerp. Dat komt door de vakanties op Terschelling”

“Duinen geven een gevoel van eeuwigheid”

Kunstenaars voor het DunaAtelier tijdens Katwijk Schilderen aan zee 2015. Foto: Gerard Brouwer

tijdens mijn kinderjaren. Aan duinen is veel te beleven, zowel qua natuur als qua luchten. Duinen vervelen nooit. Langs de zee zijn de duinen witter met vaak alleen helmgras. De midden-duinen zijn meer begroeid en in de achterste duinen staan echt bomen. Ik zoek in mijn werk de markeringspunten, de vliegdenntjes, de kraaien of meeuwen.”

Diversiteit

De vegetatie van de duinen is diverser dan van andere Hollandse landschappen, vindt landschapsschilder Gertjan Scholte-Albers, die elk jaar minstens één duinlandschap schildert. “Die diversiteit vraagt een aparte techniek;

eerst het zand en pas daarna, er bovenop, de begroeiing. Ik werk dus van achteren naar voren.”

Bram Stoof maakt aquarellen van duinlandschappen. Hij gebruikt daarbij geen speciale techniek. “Maar het resultaat is wel anders dan bij een berglandschap. Dat gebeurt onbewust, intuïtief. Het ruige van de duinen beïnvloedt mijn stemming. Alles daar is tegen de elementen in. Dat zie je al aan de grillige vormen van de bomen en struiken, maar ook aan het reliëf van het landschap. Het licht is anders in het duin en het karakter ook. Ruiger en zachter tegelijk.”

Schildersweek

Het Katwijkse DunaAtelier - Duna is het Latijnse woord voor duin - is voor kunstenaars de plek van samenkomst en het delen van inspiratie gedurende de jaarlijkse schildersweek. Daarnaast is het een plek voor tentoonstellingen, “masterclasses” van *en plein air* schilders en voor culturele bijeenkomsten waaronder lezingen onder de titel ‘Praetjes kunst.’

Oorspronkelijk stond het DunaAtelier op het strand. De kustwerken maakten daar een eind aan. Het DunaAtelier kreeg een prachtige, maar tijdelijke plek aan de Boulevard op de hoek van de Voorstraat. Hartje centrum, waar eerst een hotel had gestaan. Voor het eerst konden bezoekers uit Katwijk en wijde omgeving het jaar rond genieten van kunst en cultuur al dan niet in combinatie met strand en duinen.

Nieuwe plek op nieuw duin

Voorjaar 2018 krijgt het DunaAtelier een definitieve plek op het nieuwe, kunstmatige duin aan het Duinplein.

Boom in Noordduinen

Bram Stoof, aquarel, 2016. Foto: Annemarie Kingmans

Het krijgt dan een kelder die extra ruimte biedt aan grotere tentoonstellingen en ook zal dienen voor opslag van kunst. En niet te vergeten krijgt het DunaAtelier eindelijk een toilet.

Het Duinplein maakt het mogelijk in 2018 en daarna behalve binnenactiviteiten ook culturele optredens in de buitenlucht te organiseren zoals muziek, dans en toneel. De verhuizing van het nieuwe DunaAtelier is op verzoek van de gemeente met een jaar uitgesteld naar 2018. Desondanks zal de schildersweek de komende zomer normaal doorgang vinden. Ook deze schildersweek zal weer een aantal duinschilderingen opleveren die de rest van de zomer in het DunaAtelier te bewonderen zijn. •

Meer info
www.schilderenaanzee.nl

[Annemarie Kingmans is bestuurslid Kunstvereniging Katwijk](#)
[Willem Nijeboer is vrijwilliger Kunstvereniging Katwijk](#)

“Alles daar is tegen
de elementen in”

Katwijk, Zuidduinen
Joanna Quispel, pastel, 2013. Foto: Annemarie Kingmans

